

SÈRIE 1.

1. Exercici de traducció

La versió correcta del text pot adoptar formes distintes; donem la següent com a pauta orientativa:

«Al cap de dos dies Cèsar arriba al campament amb els genets que s'havia reservat. Reconeguda la natura del terreny, deixa sis cohorts, com a guarnició per al pont i el campament, i tota la impedimenta, i a l'endemà amb tots els efectius marxa cap a Ilerda i s'aposta sota el campament d'Afrani.»

2. Exercici de morfosintaxi

OPCIÓ A

2.1.

La construcció formada per *Cognita locorum natura* és un ablatiu absolut.

Està constituïda pel substantiu en ablatiu *natura* que concorda amb el participi *cognita*, també en ablatiu.

El participi *cognita* és el predicat verbal de la construcció i el substantiu *natura* li fa de subjecte (OPCIONAL: el genitiu plural *locorum* fa de Complement de Nom del substantiu *natura*).

2.2.

El substantiu *Caesar*, sobreentès, és el subjecte del verb *relinquit*.

Els sintagmes *sex cohortes* i *omnia impedimenta* fan de complement directe del verb *relinquit*.

OPCIÓ B

2.1.

El pronom *quos* introdueix una oració subordinada adjectiva (de relatiu).

L'antecedent de *quos* és *equitibus*.

El pronom *quos* fa la funció de complement directe de *reliquerat*.

2.2.

- a) El sintagma preposicional *ad Ilerdam* fa la funció de complement circumstancial de direcció respecte al verb *proficiscitur*.
- b) El sintagma preposicional *sub castris* fa la funció de complement circumstancial de lloc respecte al verb *consistit*.

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

OPCIÓ A

3.1.

maremàgnum

3.2.

stricto sensu

3.3.

coitus interruptus

3.4.

ad kalendas Graecas

Proves d'accés a la Universitat 2023, convocatòria ordinària. Criteri d'avaluació

OPCIÓ B

3.1.

actio.

3.2.

discursos polítics.

3.3.

Plaute i Terenci.

3.4.

èpic.

4. Exercici d'exposició d'un tema de literatura o de civilització romanes

OPCIÓ A

El redactat següent és un simple model orientatiu, que no ha de ser reproduït literalment.

El text correspon a l'episodi de "Perseu i Andròmeda" de les *Metamorfosis*, el poema epicodidàctic, constituït per mites i llegendes gregues i romanes, compost en hexàmetres pel poeta llatí Publi Ovidi Nasó.

Ovidi desenvolupà la seva obra literària en els cercles literaris del final de l'època d'August. Pertanyia a una generació més jove que la de Virgili i Horaci. Va ser admès en el cercle literari de Valeri Messala Corví i va rebre el suport del poeta Tibul, pel qual Ovidi sentí una especial devoció.

Va caure en desgràcia davant d'August i l'emperador va decretar el seu desterrament a Tomis, entre els escites, l'any 8 o 9 dC, coincidint amb l'acabament de les *Metamorfosis*. Les causes d'aquest càstig no estan gaire clares. Ovidi al llibre segon de *Les tristes* fa al·lusió a un "poema" i a un "error" com a motius del seu exili. Sembla que el poema a què es refereix seria l'*Ars amatoria* i l'error, potser tindria a veure amb una conxorxa contra l'emperador.

Els joves protagonistes són Perseu, fill de Dànae i de Zeus transformat en pluja d'or; i Andròmeda, filla dels reis d'Etiòpia, Cassiopea i Cefeu.

Perseu torna cap a casa després de matar i tallar-li el cap a la gòrgona Medusa, un monstre que tenia serps en lloc de cabells i que convertia en pedra allò que mirava. En el camí es troba Andròmeda, encadenada a una roca per ser devorada per un monstre marí. La mare de la noia, Cassiopea, s'havia vantat de la bellesa de la seva filla dient que era superior a la de les Nereides, i, per aquest motiu, els déus l'havien castigat amb el sacrifici de la seva filla.

El passatge correspon al final de l'episodi, en el moment en què Perseu, que s'havia enamorat d'Andròmeda només veure-la, ha mort el monstre marí i ha salvat, així, la noia. Com a recompensa per la seva proesa, Perseu rep Andròmeda com a esposa, tal com havia pactat prèviament amb els pares d'ella.

Perseu deixa el cap de la gòrgona Medusa sobre un jaç tou de fulles i de tiges de plantes submarines, les quals s'endureixen en contacte amb el verí que surt del seu cap. Així explica Ovidi que els coralls es tornin rígids en contacte amb l'aire.

OPCIÓ B

El redactat següent és un simple model orientatiu, que no ha de ser reproduït literalment.

La *Colonia Iulia Augusta Faventia Paterna Barcino*, nom complet de la Barcelona romana, va ser fundada cap a l'any 14 aC per l'emperador August, un cop acabades les guerres càntabres. Va ser construïda en territori de la tribu ibèrica dels laietans, sobre el cim d'un turó anomenat Tàber, delimitada pels rius Besòs i Llobregat, i entre Collserola i el mar.

Tenia una estructura de rectangle, tot i que escapçada per les cantonades per adaptar-se al territori. El *Decumanus maximus* s'estenia des de la porta, de la qual tenim encara restes a la plaça Nova, pels carrers del Bisbe, Ciutat i Regomir. El *Cardo maximus* anava des de la plaça de l'Àngel i el carrer Llibreteria, fins a l'encreuament dels carrers Call i Avinyó, aproximadament.

Els dos carrers principals es creuaven al fòrum, aproximadament on ara es troba la plaça de Sant Jaume. Allà s'aixecava un temple hexàstil dedicat a August, del qual encara es conserven quatre columnes corínties i part del podi. També tenim restes de dos complexos termals (un a la plaça de Sant Miquel i l'altre prop del mar), de diferents locals i *domus*, així com restes d'una necròpolis (a l'actual plaça de la Vila de Madrid), amb els tipus més freqüents de sepultura romana de categoria humil. L'aprovisionament d'aigua es feia a través d'un aqüeducte, del qual encara podem veure les restes d'alguns arcs encastrats a la paret d'un edifici. L'aqüeducte arribava a la muralla al costat de la *Porta Praetoria* de l'actual plaça Nova (Portal del Bisbe), on se n'han conservat restes que han permès la reconstrucció de l'arcada final.

Les restes més ben conservades, però, són les de la doble muralla de la ciutat. La muralla fundacional era una edificació relativament senzilla i poc reforçada. A finals del s. III dC o a inicis del IV dC, per motius de seguretat i coincidint amb les incursions bàrbares, la ciutat va construir una altra muralla, fortificada amb moltes torres, que seguia el perímetre de l'original, amb un sortint irregular anomenat *castellum* a l'extrem proper al mar. Actualment, es poden veure trams de l'antiga muralla romana i d'alguna de les torres en diversos punts del casc antic de la ciutat.

SÈRIE 5

1. Exercici de traducció

La versió correcta del text pot adoptar formes distintes; donem la següent com a pauta orientativa:

«Quan es produí el cataclisme que nosaltres anomenem diluvi, tota la raça humana es va extingir tret de Deucalió i Pirra, que van fugir al mont Etna. Aquests, en no poder viure a causa de la solitud, van pregar a Júpiter que o bé els donés éssers humans o bé els castigés amb una desgràcia igual.»

2. Exercici de morfosintaxi

OPCIÓ A

2.1.

- a) En la construcció *Cum cataclysmus [...] factus est*, el nexa subordinant *cum* introdueix una oració subordinada adverbial temporal; es justifica perquè el predicat verbal està en indicatiu.
- b) El sintagma *omne genus humanum* fa de subjecte de la forma verbal *interiit*.

2.2.

El nexa subordinant *ut* introdueix dues oracions subordinades substantives (completives) unides per les conjuncions correlatives *aut ... aut*.

Tota la construcció fa la funció de complement directe de la forma verbal *petierunt*.

OPCIÓ B

2.1.

El pronom *qui* introdueix una oració subordinada adjectiva (de relatiu).

L'antecedent de *qui* és *Deucalionem et Pyrrham*.

El pronom *qui* fa la funció de subjecte de *fugerunt*.

2.2.

En la construcció *cum propter solitudinem uiuere non possent* el nexa subordinant *cum* introdueix una oració subordinada adverbial temporal-causal (*cum* històric).

Es justifica perquè el predicat verbal *possent uiuere* està en pretèrit imperfecte de subjuntiu.

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

OPCIÓ A

Les respostes correctes són les següents:

3.1. c) *esnobs*

3.3. a) *primus inter pares*

3.2. b) *modus operandi*

3.4. d) *placebo*

OPCIÓ B

Les respostes correctes són les següents:

3.1. F

3.2. V

3.3. V

3.4. F

4. Exercici d'exposició d'un tema de literatura o de civilització romanes

OPCIÓ A

El redactat següent és un simple model orientatiu.

Aquest passatge pertany a *La comèdia de l'olla* o *Aulularia* del comedïògraf llatí Plaute.

A *La comèdia de l'olla* s'entrellacen dues trames. D'una banda, el vell Euclió troba a casa seva una olla plena d'or que havia estat amagada pel seu avi. Arran de la descoberta viu neguitós per por de perdre-la. En l'endemig, el seu veí Megador, un home vell, però molt ric, empès per la seva germana Eunòmia, demana la mà de Fèdria, filla d'Euclió, i aquest hi consent amb penes i treballs i amb la condició que la filla no hagi d'aportar cap dot al matrimoni. Megador hi està d'acord i s'arranja el convit de noces.

D'altra banda, ni Megador ni Euclió no saben que la jove Fèdria té una història amb el jove Licònides, nebot de Megador: Licònides, anant begut, la va violar i Fèdria va quedar embarassada. Licònides, tot i que enamorat de Fèdria, triga a

Proves d'accés a la Universitat 2023, convocatòria ordinària. Criteri d'avaluació

---

assumir la seva responsabilitat i no és fins que el moment del part és imminent i el casament amb Megador és a punt de celebrar-se que recorre a la seva mare Eunòmia perquè convenci al seu germà que renunciï a casar-se amb Fèdria a favor del seu nebot Licònides. L'acció s'embolica amb la intervenció dels cuiners contractats per preparar el convit de les noces i arriba al seu punt culminant quan Estròbil, esclau de Licònides li roba a Euclió l'olla que el vell ha amagat fora de la casa per evitar que els cuiners li furtin.

En l'escena d'aquest passatge Euclió està desesperat perquè acaba de descobrir que l'olleta li ha desaparegut i Licònides es pensa que la desesperació d'Euclió és deguda a què s'ha assabentat que la seva filla va de part. Es genera un malentès còmic perquè Licònides li confessa que ell és el culpable de la seva desgràcia i li demana perdó i Euclió es pensa que està confessant que és l'autor del robatori de l'olla.

Els darrers versos de la comèdia s'han perdut, però podem deduir el desenllaç a partir de la informació del pròleg i dels arguments: Licònides obliga el seu esclau a retornar l'olla a Euclió i Euclió, en recompensa, li concedeix la mà de Fèdria i l'or de l'olla com a dot.

L'*Aulularia*, com totes les comèdies de Plaute, correspon al subgènere de la *fabula palliata*, que rep el seu nom del *pallium* o mantell dels grecs; eren comèdies romanes que conservaven l'ambientació grega dels seus models, les obres de la Comèdia Nova àtica: l'acció transcorria en alguna ciutat grega, –en el cas de *La comèdia de l'olla* l'escena se situa en un carrer d'Atenes–, i els seus personatges eren grecs.

Hi ha 21 comèdies atribuïdes sense discussió a l'autoria de Plaute, entre elles, a més a més de *La comèdia de l'olla*, són particularment conegudes *El soldat fanfarró*, *Els bessons* o *L'amfitrió*.

La fortuna de l'*Aulularia* de Plaute en la tradició posterior ha estat immensa. L'*Avare* de Molière n'és un dels exemples més famosos.

OPCIÓ B

El redactat següent és un simple model orientatiu.

Segons la tradició, cap al 218 aC Publi Corneli Escipió Africà va instal·lar un campament romà sobre un turó prop del poblat iber de Cesse. Aquest assentament militar va ser el centre de les operacions bèl·liques dels romans contra els cartaginesos i llurs aliats durant la Segona Guerra Púnica (218-201 aC), per això Plini defineix Tàrraco com a *Scipionum opus*.

Els cessetans o cossetans eren la tribu ibèrica que habitava la zona.

Les característiques de l'emplaçament van ser decisives en l'elecció: tenia una posició elevada, amb vistes a l'interior i al mar, aigua potable a prop del riu Francolí i del riu Gaià per a abastir la nova població, i una climatologia idònia.

Quan Tàrraco el segle I aC fou distingida amb la categoria administrativa de colònia, va rebre el nom oficial de *Colonia Iulia Vrbs Triumphalis Tarraco*.

Acabada la Segona Guerra Púnica, l'assentament romà es va anar engrandint estenent-se cap a la plana i va ser dotat de les grans construccions públiques pròpies d'una ciutat romana; d'aquesta manera s'arribaria a convertir en la capital de l'extensa província de la Hispània Citerior Tarraconense.

Un altre fet històric important relacionat amb la ciutat fou la presència en ella d'August. S'hi va instal·lar tres anys amb motiu de les guerres càntabres. Durant aquest període de temps, Tàrraco va ser *de facto* la capital de l'Imperi romà.

Aleshores es va iniciar un gran projecte urbanístic amb la intenció de dotar la ciutat del caràcter monumental adient a la seva categoria. Fruit d'aquestes actuacions, es conserven encara construccions de caràcter lúdic com ara l'amfiteatre, parts importants del circ i algunes restes visibles del teatre.